

Vliv bezpečnostní politiky a veřejných financí na finanční zdroje MO ČR

Příspěvek se zabývá problematikou finančních zdrojů, které je a bude ČR schopna věnovat na zabezpečení obrany státu, a tedy v návaznosti i na potřeby rezortu obrany. Finanční zdroje představují a nadále budou představovat základ pro zabezpečení potřeb ozbrojených sil.

1. Vliv bezpečnostní politiky a veřejných financí na finanční zdroje MO ČR

Základním předpokladem účelného a hospodárného vynakládání finančních prostředků na obranu je existence bezpečnostní politiky. Velikost obranných výdajů nelze určit bez existence strategie, na jejímž základě je armáda schopna odhadnout své požadavky. Strategie by měla řídit rozpočet, nikoliv rozpočet strategii. Finanční zdroje rezortu MO jsou však v posledních letech determinovány současnou situací, zejména rostoucím deficitem veřejných rozpočtů. Tento stav výrazně ovlivňuje i velikost a strukturu veřejných výdajů vyčleněných pro potřeby obrany.

1.1 Bezpečnostní politika

Změna mezinárodní bezpečnostní situace po ukončení studené války se projevila tím, že obrana se stala méně naléhavou, vedla ke změně bezpečnostních strategií státu a celkově změnila trend vývoje obranných výdajů, nejen ve světě, ale i u nás. [1]

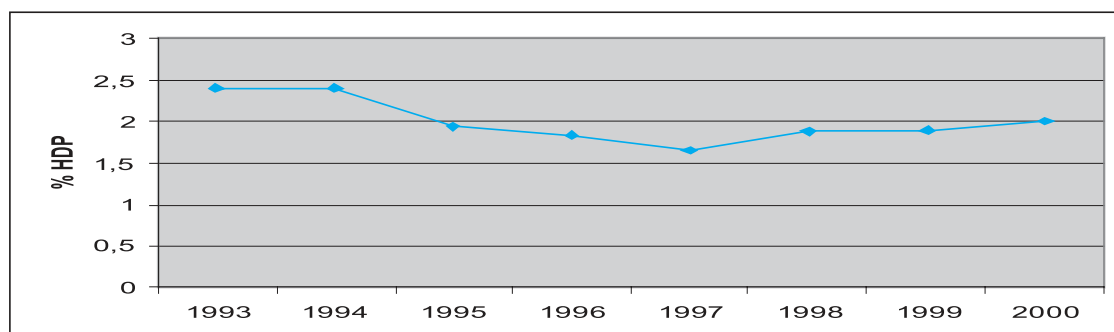
První etapa vývoje AČR ve vztahu k bezpečnostní politice je charakterizována změnou:

- ❑ strategického prostředí po rozdělení bývalé ČSFR,
- ❑ bezpečnostních podmínek, charakteru a cílů nově vzniklé České republiky.

Druhá etapa vývoje AČR ve vztahu k vývoji názorů na strategii je charakterizována:

- ❑ přijetím ČR do Severoatlantické aliance, kdy bylo nutno výstavbu armády přizpůsobit nově vzniklé situaci a požadavkům NATO.

Opatření bezpečnostní politiky se odrazily v čerpání finančních prostředků, které byly pro MO ČR vyčleňovány ze státního rozpočtu.

Obr. 1: Podíl výdajů kapitoly MO na HDP v ČR v letech 1993-2000 [2]

Alokace finančních zdrojů ve zlomových letech:

- ❑ **1993-1997:** bezpečnostní politika České republiky jakožto nově vzniklého státu nebyla definována. V popředí zájmu státu stálo budování tržního hospodářství, privatizace, liberalizace a omezení centrálního plánování.

Příčina: – problémy ekonomické transformace ČR,
– hospodářská stagnace (škrty ve všech kapitolách veřejných výdajů),
– chyběla představa o komplexním zajištění bezpečnosti ČR,
– chybělo politické zadání úkolů pro AČR (nezbytné pro reálnou, dlouhodobou a hospodárnou výstavbu armády).

Důsledek: – obranná politika nebyla prioritním cílem vlády, téma obrany potlačeno.

Podíl výdajů kapitoly MO na HDP ČR v rozmezí **2,41-1,66 %**.

- ❑ **1998-1999:** Obranná politika se dostává opět do popředí, vyznačuje se však neprovázaností s ekonomickými cíly. Vnější bezpečnost státu zařazena mezi základní priority vlády ČR.

Příčina: – úsilí státu o vstup do NATO (12. března 1999 ČR).

Důsledek: – usnesení vlády ČR č. 478/1996, které garantovalo postupné zvyšování podílu vojenských výdajů na hrubém domácím produktu tak, aby tento podíl dosáhl v roce 2000 zhruba 2 %,
– usnesení vlády ČR č. 560D/1999 stanovilo, že celkové výdaje rezortu Ministerstva obrany nepoklesnou do roku 2004 pod hranici 2,2 % podílu na hrubém domácím produktu,
– výdaje rezortu obrany byly zařazeny mezi tzv. mandatorní, a tedy prioritní výdaje.

Podíl výdajů kapitoly MO na HDP ČR v rozmezí **1,66-1,9 %**.

1.2 Veřejné finance

Hospodářská politika státu je v posledním období permanentně ovlivňována probíhající reformou veřejných financí, jejímž cílem je dosáhnout stability veřejných rozpočtů. Úroveň ekonomického zajištění obrany státu závisí na množství vyčleněných rozpočtových prostředků. Od roku 2003 tuto úroveň ovlivňoval i souběh dvou reforem – reformy OS ČR a reformy veřejných financí. Rezort obrany je jedním, kterého se reforma veřejných financí podstatným způsobem dotkla.

Opatření reformního procesu AČR jsou finančně velmi náročná. Rozsah a časový průběh realizace reformy je výrazně podmíněn schopností ČR poskytnout potřebné finanční zdroje na jejich krytí. Po vstupu do Severoatlantické aliance se nepředpokládalo, že by reformu ozbrojených sil bylo možno realizovat při nižší zdrojové úrovni, než stanovený podíl 2,2 % HDP. Problémem, který se naplno projevil v souvislosti s přípravami reformy veřejných financí, byla však právě skutečnost, že si stát nemůže dovolit vyčleňovat reformou předpokládané prostředky na rozvoj ozbrojených sil. Stabilizace veřejných financí se odrazila v čerpání finančních prostředků, které byly pro MO ČR vyčleňovány ze státního rozpočtu.

Alokace finančních zdrojů ve zlomových letech:

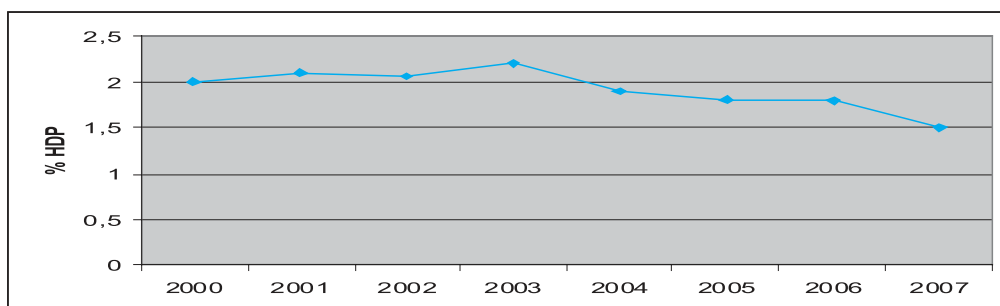
- ❑ **2000-2003:** výdaje rezortu garantovány vládou na úrovni **2-2,2 % HDP**.

- **2004:** Do popředí zájmu státu se dostává neudržitelná situace v oblasti veřejných výdajů, vláda nařídila redukovat rozpočty jednotlivých ministerstev, včetně MO ČR.

Příčina: – ozdravení veřejných financí,
– snížení zadluženosti ČR,
– rostoucí státní dluh,
– nutnost likvidace následků povodní v roce 2002.

Důsledek: – přepracování Koncepce výstavby profesionální armády na nový finanční rámec (dále jen Koncepce) představovala snížení plánovaných výdajů pro rezort Ministerstva obrany v roce 2004 o 5,3 mld. korun, celkem do roku 2008 o 48,5 mld. a celkem do roku 2010 o 93,5 mld. korun, [3]
– změna podmínek pro provedení reformy ozbrojených sil,
– využití nepřímého financování (deblokace ruského dluhu, využitím fondů),
– z programu „zahraničního vojenského financování“, využitím vnějších zdrojů (např. formou projektů PPP a zavedení outsourcingu),
– zrušení bodu č. 2 usnesení vlády č. 1140/2002 o odvození výdajů na obranu z podílu na HDP,
– zavedení závazných střednědobých výdajových rámců neboli výdajových stropů.

Podíl výdajů kapitoly MO na HDP ČR se od roku 2004 pozvolna snižuje, v roce 2003 byl na úrovni **2,21 % HDP**, pak postupně klesá až na hodnotu **1,8 % HDP** v letech 2005 a 2006.

Obr. 2: Podíl výdajů kapitoly MO na HDP v ČR v letech 2000-2007 [2]

- **2006:** stabilizace situace ve Všeobecné zdravotní pojišťovně.

Příčina: – redukce vyčleněných rozpočtových limitů.

Důsledek: – snížení rozpočtu kapitoly MO o částku 2660 mil. Kč v porovnání s plánovaným záměrem,
– ČR se v roce 2005 ocitla pod průměrnou úrovní obranných výdajů evropských členských zemí NATO, která činí 1,85 % HDP.

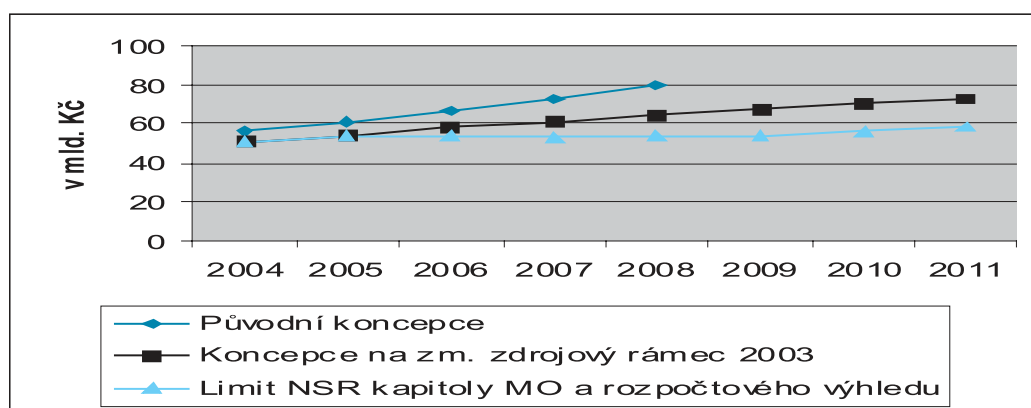
Podíl výdajů kapitoly MO na hrubém domácím produktu tak klesl z **1,81 %** v roce 2005 na **1,80 %** v roce 2006. Přesto se nominální hodnota obranných výdajů v cenách z roku 2001 zvýšila od roku 2004 ze 48,4 mld. Kč na 48,9 mld. Kč a je předpoklad jejího dalšího růstu vlivem rostoucího objemu HDP.

- **2007:** V důsledku zhoršujícího se stavu veřejných financí byl rozpočet rezortu Ministerstva obrany pro rok 2007 snížen na výši 53,3 mld. Kč, přičemž v rozpočtovém výhledu zveřejněném v roce 2005 se počítalo s finančními prostředky ve výši 58,3 mld. Kč.

Koncepce výstavby profesionální Armády České republiky a mobilizace ozbrojených sil ČR schválená vládou ČR v listopadu 2003 počítala pro rok 2007 s rozpočtem ve výši 61,3 miliardy korun. [4]

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Původní koncepce	56,0	60,9	66,6	73,1	80,0			
Koncepce na změněný zdrojový rámec	50,7	53,8	58,4	61,3	64,2	67,4	70,3	73,4
Limit NSR kapitoly MO a rozpočtového výhledu	50,7	53,9	54,2	53,3	53,7	54,3	56,4	58,7

Tab. 1: Finanční rámce Ministerstva obrany ČR (2004-2011) v mld. Kč [2]

Obr. 3: Vývoj vyčleněných finančních zdrojů podle jednotlivých koncepcí a limitů [2]

Příčina: – zhoršující se stav veřejných financí.

Důsledek: – reforma OS pokračuje i nadále, avšak dojde k přehodnocení pilotních projektů, počtů a dislokací vojenských posádek, organizačních struktur a struktur jednotlivých druhů vojsk, celkových početních stavů osob i počtů osob po jednotlivých kategoriích, způsobů a metod velení a řízení, – v závislosti na nově stanovených limitech v Návrhu státního rozpočtu (NSR) kapitoly MO a rozpočtového výhledu dojde opětovně k dalším škrtům v mnoha projektech nemovité infrastruktury a rezort obrany tak bude nucen přijímat velmi přísná úsporná opatření, – pokračování nastoupeného vývoje (snižování podílu obranných výdajů na HDP) přinese v budoucnu negativní dopad na proces modernizace a rozvoje schopností OS ČR.

Podíl výdajů kapitoly MO na HDP ČR je odhadován na **1,5 %**. Tento podíl je historicky nejmenším podílem vojenských výdajů na HDP ČR od vzniku AČR v roce 1993. Únosná výše vojenských výdajů je v rámci NATO považována u rozpočtů kolem 2 % HDP. Většina krajín však usiluje o výdaje menší. Rozpočty kolem 3 % HDP si mohou dovolit pouze silnější státy.

Stávající vývoj reálně vyčleňovaných zdrojů tak vykazuje diferenci mezi usnesením stanovenými a reálně přidělenými zdroji:

- Střednědobý výhled státního rozpočtu na léta 2007 a 2008 vyčleňuje ze státního rozpočtu pro kapitolu MO částku 58 300 mil. Kč pro rok 2007 a 59 800 mil. Kč pro rok 2008.

- b) Usnesením vlády č. 1154/2003 predikovalo pro kapitolu M0 nový výdajový rámec snížený v roce 2007 o částku 3 000 mil. Kč a v roce 2008 o částku 4 400 mil. Kč. V případě skutečného vyčlenění zdrojů v této výši by podíl výdajů kapitoly M0 v roce 2007 dosáhl úrovně **1,76 % HDP** a v roce 2008 úrovně **1,68 % HDP**.
- c) Limit výdajů kapitoly M0 a rozpočtového výhledu je stanoven v roce 2007 ve výši 53 300 mil. Kč a v roce 2008 ve výši 53 700 mil. Kč. Vyčleněním zdrojů v takovéto výši by podíl výdajů kapitoly M0 v letech 2007 a 2008 mohl skutečně klesnout až na úroveň **1,5 % HDP**.

2. Financování bezpečnosti a obrany prostřednictvím dalších státních organizací

Financování bezpečnosti a obrany ČR není zabezpečováno pouze prostřednictvím rezortu Ministerstva obrany, ale i prostřednictvím dalších státních organizací. Zabezpečení obrany a bezpečnosti ČR se z hlediska finančních zdrojů dotýká zejména následujících složek (výběr z rezortů a institucí, kterým jsou přiděleny samostatné kapitoly v rozpočtu ČR):

☐ Ministerstvo obrany	č. kapitoly 307
☐ Ministerstvo vnitra	č. kapitoly 314
☐ Ministerstvo zahraničních věcí	č. kapitoly 306
☐ Bezpečnostní informační služba	č. kapitoly 305
☐ Národní bezpečnostní úřad	č. kapitoly 308
☐ Správa státních hmotných rezerv	č. kapitoly 374
☐ Státní úřad pro jadernou bezpečnost	č. kapitoly 375

V rámci zabezpečení obrany a bezpečnosti ČR jsou financovány i další složky státní správy, které však nemají přidělenou samostatnou rozpočtovou kapitolu.

Rozpočet Bezpečnostní informační služby (BIS)

Základní návrh rozpočtu BIS na každý kalendářní rok vzniká s jednoročním předstihem uvnitř BIS, kdy všechny hmotné i finanční potřeby jsou posuzovány z nejrůznějších úhlů pohledu a současně podrobovány oponentuře. Během tohoto procesu stanoví vedení BIS priority potřebné pro další fungování a rozvoj.

Druhou fází představuje projednávání navrženého rozpočtu s Ministerstvem financí, které stanoví základní direktiva pro jeho tvorbu na příští rok. Třetím krokem je pak jeho konečné předložení poslanecké sněmovně. Mechanismus tvorby rozpočtu je stejný jako v ostatních kapitolách. Z následující tabulky je patrné, že rozpočtové výdaje BIS nepřetržitě rostou.

Rok	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Rozpočet	829,9	880,6	881,3	688,2	749,4	744,6	873,5	817,9	954,1	968,9	1182,6

Tab. 2: Vývoj schváleného rozpočtu BIS v letech 1995–2005 v mil. Kč [5]

Rozpočet Ministerstva vnitra (MV)

V oblasti bezpečnosti ČR je v rámci rozpočtu Ministerstva vnitra financována činnost Hasičského záchranného sboru ČR, Policie ČR a zpravodajské služby (Úřad pro zahraniční styky a informace). Následující tabulka představuje vývoj rozpočtu MV v letech 2001–2005.

Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Rozpočet	35,7050	39,3322	43,5360	45,1867	51,1700

Tab. 3: Vývoj schváleného rozpočtu MV v letech 2001–2005 v mld. Kč [5]

Rozpočet Ministerstva zahraničních věcí (MZV)

Ministerstvo zahraničních věcí ČR má stanovenou působnost v § 6 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR, ve znění pozdějších předpisů. Ministerstvo zahraničních věcí je ústředním orgánem státní správy České republiky pro oblast zahraniční politiky, v jejímž rámci vytváří koncepci a koordinuje zahraniční rozvojovou pomoc a koordinuje vnější ekonomické vztahy. Ministerstvo zahraničních věcí zabezpečuje vztahy České republiky k ostatním státům, mezinárodním organizacím a integračním seskupením, koordinuje aktivity vyplývající z dvoustranné a mnohostranné spolupráce, s výjimkou věcí náležejících do působnosti Ministerstva spravedlnosti.

Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Rozpočet	4,5960	4,5492	4,6427	4,7485	4,6482

Tab. 4: Vývoj schváleného rozpočtu MVZ v letech 2001–2005 v mld. Kč [5]

Rozpočet Národního bezpečnostního úřadu (NBÚ)

Působnost a hlavní úkoly Národního bezpečnostního úřadu jsou nově vymezeny zákonem č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti. V rámci zásad činnosti ústředních orgánů státní správy plní v oblasti ochrany utajovaných skutečností např. úkoly spojené se zpracováním koncepce rozvoje a zajištění jednotného provádění ochrany utajovaných skutečností, vedení registrů utajovaných skutečností poskytovaných v rámci mezinárodních styků, přípravy vládních návrhů zákonů, výkonem státního dozoru a provádění bezpečnostních prověrky fyzických osob a organizací.

Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Rozpočet	544,274	225,993	245,804	228,223	255,231

Tab. 5: Vývoj schválených rozpočtů NBÚ v letech 2001–2005 v mil. Kč [5]

Rozpočet Státní správy hmotných rezerv (SSHR)

Správa státních hmotných rezerv (dále jen Správa) je ústředním orgánem státní správy v oblastech hospodářských opatření pro krizové stavy a pro ochraňování státních hmotných rezerv. Správa zabezpečuje financování, obměnu, záměnu, půjčku, uvolnění, nájem, prodej, skladování, ochraňování a kontrolu státních hmotných rezerv a podle požadavků krizových plánů i jejich pořizování.

Tyto činnosti zajišťuje v součinnosti s ostatními ústředními orgány státní správy. Na základě požadavků krizových plánů zpracovává Správa návrhy zejména na seznam položek hmotných rezerv, jejich minimální limit a orientační cílový stav, na uvolnění hmotných rezerv a podmínky jeho provedení a na záměnu položek hmotných rezerv pod minimální limit včetně stanovení podmínek jejího provedení.

Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Rozpočet	1,9703	1,7533	1,7825	1,7911	1,9147

Tab. 6: Vývoj schválených rozpočtů SSHR v letech 2001-2005 v mld. Kč [5]

Rozpočet Státního úřadu pro jadernou bezpečnost (SÚJB)

Státní úřad pro jadernou bezpečnost je ústřední orgán státní správy ve smyslu zákona č. 2/1969 Sb. V jeho čele stojí předseda, který je jmenován vládou ČR. Úřad má samostatný rozpočet a je přímo podřízen vládě ČR. SÚJB vykonává státní správu a dozor při využívání jaderné energie a ionizujícího záření a v oblasti radiační ochrany.

Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Rozpočet	272,886	285,782	355,987	373,965	378,245

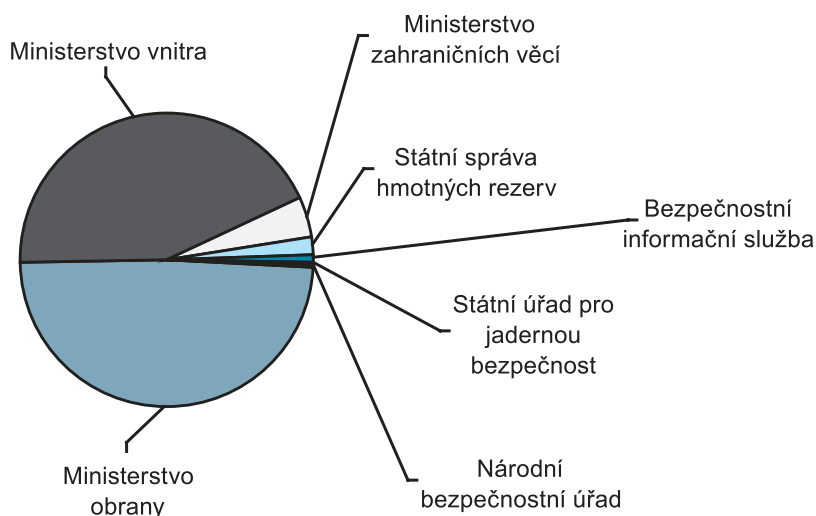
Tab. 7: Vývoj schválených rozpočtů SÚJB v letech 2001-2005 v mil. Kč [5]

Pro srovnání výdajů u jednotlivých výše jmenovaných rezortů a institucí majících vztah k zabezpečování bezpečnosti a obrany České republiky jsou v následující tabulce a grafu uvedeny jejich plánované rozpočtové výdaje na rok 2004.

Složka	MO	MV	MZV	SSHR	BIS	SÚJB	NBÚ	Celkem
Rozpočet [mil.Kč]	52 953,2	51 170,0	4 648,2	1 914,7	1 182,6	378,2	255,2	112 502,10
Podíl [%]	47,1	45,5	4,1	1,7	1,1	0,3	0,2	100,0

Tab. 8: Porovnání výše rozpočtů v roce 2005 u vybraných rezortů a institucí [8]

Největší, téměř 50% podíl zaujímá rezort Ministerstva obrany, srovnatelné jsou i náklady rezortu Ministerstva vnitra. Oba tyto rezorty představují společně cca 93 % nákladů na zajišťování obrany a bezpečnosti ČR v rámci financování výše uvedených složek.

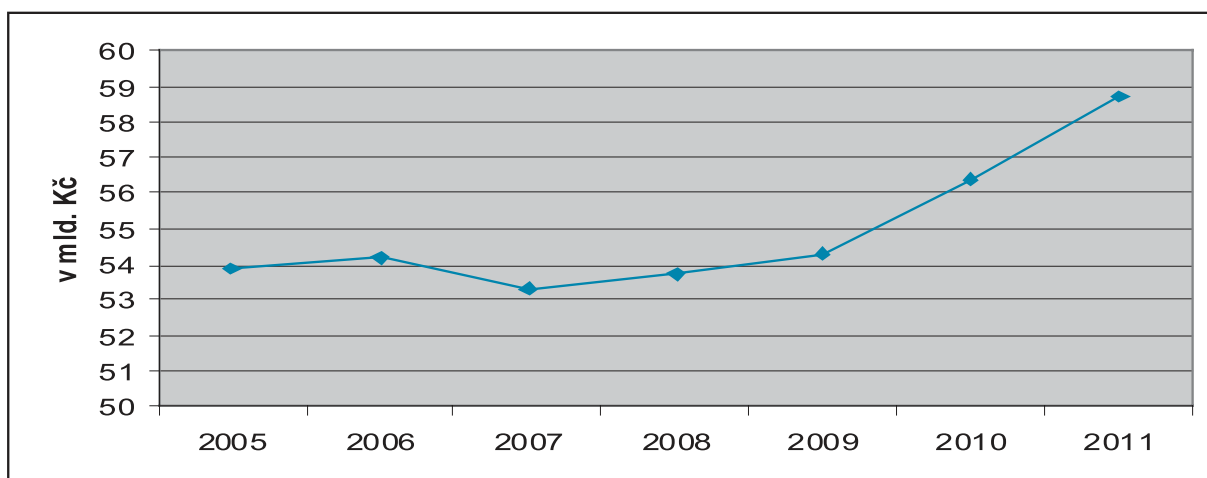

Obr. 4: Porovnání výše rozpočtů v roce 2005 u vybraných rezortů a institucí [5]

3. Předpoklady finančního zabezpečení ozbrojených sil do roku 2020

Směr budoucího vývoje v oblasti výdajů rezortu obrany bude záviset na mnoha vlivech, především politických a ekonomických. Jaká bude v následujících letech bezpečnostní situace, jak se bude vyvíjet EU a NATO, jak úspěšná bude česká ekonomika v mezinárodní konkurenci, není snadné odhadnout. Proto musí být predikce výdajů rezortu obrany postavena na řadě předpokladů, z nichž k nejdůležitějším patří:

- bezpečnostní situace ve světě, a zejména v Evropě se nebude významně měnit,
- obrana EU bude založena na ozbrojených silách národních států,
- ekonomika ČR bude vykazovat nadále růst,
- nedojde k dalšímu snižování veřejných výdajů určených pro rezort obrany.

Obr. 5: Výdaje rezortu obrany podle návrhu státního rozpočtu 2007 a rozpočtového výhledu [6]

Z analýzy údajů o financování vojenských výdajů je zřejmé, že výdaje rezortu obrany od roku 2006 reálně rostly. V roce 2007 dochází vlivem negativního vývoje veřejných financí a snahy o stabilizaci stavu veřejných výdajů ke snížení výdajů Ministerstva obrany o 8 mld. Kč, přičemž podíl výdajů rezortu obrany dosáhne pouze na 1,5 % HDP.

Jedná se o historicky nejnižší podíl armádního rozpočtu na HDP. S většími finančními prostředky přitom nelze počítat ani v následujících letech, neboť v rozpočtu není možné vyloučit případné další škrty a propady.

V roce 2002 se členské státy Aliance na summitu NATO v Praze dohodly, že budou do svých ozbrojených sil investovat minimálně 2 % HDP. Za nedodržování této hranice byla ČR kritizována již v roce 2004, kdy na obranu vydávala 1,9 % HDP.

Snížování rozpočtu ovlivňuje schopnost plnit své závazky vůči NATO a vytváří tlak na změnu v Konceptu.

Snížení finančních zdrojů kapitoly Ministerstva obrany ohrozí:

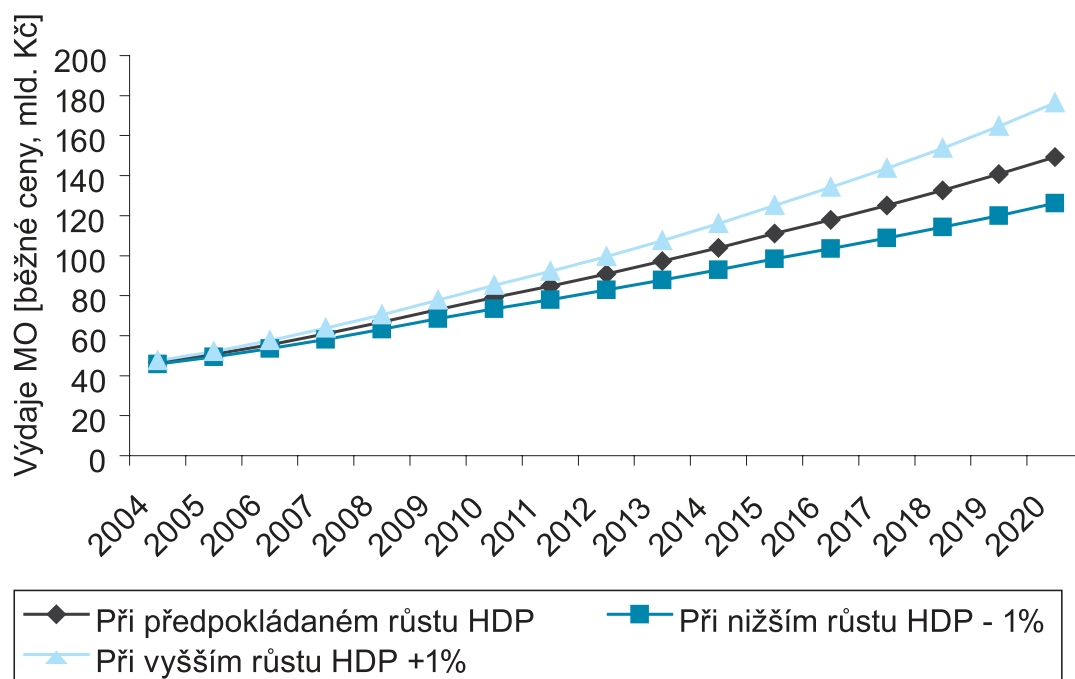
- přípravu brigádního úkolového uskupení na bázi 7. mechanizované brigády,
- přípravu mechanizovaného praporu předurčeného pro plnění úkolů v misích v plném operačním spektru nasazení,
- dokončení redislokace vojsk do posádek, a tím snížení nákladů na infrastrukturu armády,
- zavedení nového zbraňového systému ochrany jednotlivce „Voják 21. století“ dle standardů NATO,

- ❑ modernizaci vrtulníků a jejich deklarované nasazení v operacích NATO a EU,
- ❑ zahájení přezbrojení nákladními automobily středními, nahrazení zastaralé techniky (úspora na provozních výdajích),
- ❑ doplnění personálu na stanovený stupeň naplněnosti jednotek (90 %),
- ❑ přípravu jednotek pro uskupení Battle Groups EU,
- ❑ dokončení rekonstrukce leteckých základen dle standardů NATO a rozvoje dalších posádek,
- ❑ tvorbu operačních zásob (střelivo, náhradní díly),
- ❑ výstavbu domů pro válečné veterány.

Z těchto a dalších zde neuvedených důvodů vyplývá, že při tak nízkém zdrojovém omezení rezort obrany může ohrozit nejen závazky ČR vůči NATO a EU, ale také proces reformy, resp. dosažení deklarovaných cílových operačních schopností v roce 2012.

Ve vztahu k napjatosti státního rozpočtu ČR a ve snaze o snižování deficitů veřejných financí lze i nadále předpokládat politické tlaky na snížení podílu rezortu obrany na celkových veřejných výdajích. Na druhou stranu je však nutno zdůraznit, že změny v moderních ozbrojených silách (zejména technologické) vyvolávají růst nákladů na zabezpečení potřeb ozbrojených sil.

Graf na obr. 6 ukazuje předpokládaný vývoj ve financování rezortu MO do roku 2020 s nástinem variant zvýšeného a sníženého růstu HDP $\pm 1\%$, při předpokladu podílu rozpočtu MO ve výši 1,5 % HDP.

Obr. 6: Předpokládaný vývoj výdajů rezortu obrany do roku 2020 při podílu rozpočtu MO ve výši 1,5 % HDP

V následujících letech může dojít k souběhu několika negativních faktorů, které ovlivní výši vyčleněných finančních zdrojů pro potřeby obrany. Jedním z nich je už zmíněný omezený rozpočtový rámec. Rezort obrany je postaven před rozhodnutí, zda provést zásadní změny či posunout plnění úkolů do delšího časového horizontu. Druhým negativním faktorem může být hospodářský pokles, protože není možné předpokládat, že ekonomický růst v ČR bude

stále okolo 5-6 % HDP. Třetí faktor se týká kumulace plateb časově posunutých projektů strategického významu, na které bylo již při uzavírání smluv kalkulováno s jinými, daleko vyššími finančními prostředky. To vše v sobě ukrývá velkou rozpočtovou zátěž a rezort obrany by měl být na tuto skutečnost náležitě připraven.

Pokud vezmeme v úvahu kumulované snížení rozpočtu v nejbližších letech, může to pro rezort MO a plánovanou reformu ozbrojených sil znamenat nejen zmrazení některých projektů, posunutí termínu splnění cílových operačních schopností až za horizont roku 2015, ale i přepracování dlouhodobé koncepce rozvoje OS ČR.

Závěr k finančním zdrojům

Předvídat vývoj objemu finančních prostředků přidělovaných v budoucnu rezortu MO je vzhledem k současným změnám v ekonomické situaci státu problematické. Nicméně, na základě oficiálních predikcí Ministerstva financí je zde zpracována varianta vývoje finančních prostředků MO doplněná o možnosti v případě sníženého nebo zvýšeného růstu HDP o 1 % (a to při jejich podílu 1,5 % na HDP).

Predikce ukazuje na nutnost variabilního řešení plánovaných změn v rezortu obrany. Jedním z problémů minulých let bylo, že v podstatě neexistovaly plány „B“, scénáře pro ještě horší situaci, než byla ta, ve které se rezort ocitl v důsledku různých snížení rozpočtu. [7] Možné varianty přitom musí počítat s možností širokého spektra rozptylu alokovaných finančních zdrojů až v desítkách miliard Kč v krátkodobém časovém horizontu.

Pro zajištění financování potřeb obrany státu je nezbytně nutné vytvořit stabilní rozpočtový rámec, který vytvoří základ pro plánování a realizaci budoucího rozvoje ozbrojených sil a jejich použití. Jednou z možností je legislativní vymezení rozpočtu v časovém horizontu 10 roků, které vyloučí z procesu rozpočtování partikulární a tendenční politikum.

Poznámky:

- [1] NEDBAL, J. Vojenské a veřejné výdaje a fiskální politika v ČR v 90. letech. *Vojenské rozhledy* 1/2006.
- [2] Zdroj: www.army.cz, únor 2007.
- [3] *Tisková konference ministra obrany ke Koncepci reformy ozbrojených sil*. Praha: MO ČR, 13. listopad 2003.
- [4] Reforma není jen o penězích – snížení armádního rozpočtu je velký problém. *A-report* č. 18/2006. Rubrika Náš rozhovor s náčelníkem Generálního štábu AČR armádním generálem Pavlem Štefkou. MO ČR-AVIS. Praha. ISSN 1211-801X. s. 6-7.
- [5] Zdroj: www.mfcr.cz, březen 2007.
- [6] Zdroj: www.army.cz, říjen 2006.
- [7] Deset dnů ministrem – Chci se vyhnout jakýmkoli nesplnitelným slibům, a také jakémukoli vzbuzování nerealných pozitivních očekávání. *A-report* č. 20/2006. Rubrika Náš rozhovor s ministrem obrany Jiřím Šedivým. MO ČR-AVIS, Praha, ISSN 1211-801X, s. 6-7.

Seznam literatury a pramenů:

- Koncepce výstavby profesionální AČR a mobilizace ozbrojených sil ČR přepracovaná na změněný zdrojový rámec*. Praha: Ministerstvo obrany, 2003. 40 s.
- JANOŠEC, J. a kol. *Bezpečnost a obrana České republiky 2015-2025*. Praha: AVIS, 2005. ISBN 80-7278-303-3. 200 s.
- PROCHÁZKA, J., VALOUCH, J., ŠMONDRK, J., PERNICA, B. *Obranné zdroje ČR 2004: vývoj, perspektivy a rizika*. Brno: Ústav strategických studií, Univerzita obrany, 2004, ISBN 80-85960-85-0. 104 s.
- ŠMONDRK J. *Analýza finančních zdrojů pro zabezpečení potřeb obrany ČR*. Brno: ÚSS VA v Brně, 2002, 27 s.
- ŠMONDRK J. Zdrojové zabezpečení bezpečnosti a obrany ČR. *Vojenské rozhledy* 4/2004. Praha: AVIS, 2004, 9 s.
- DOUBKOVÁ J. *Rozpočet – fakta a trendy 2006*. Praha: MO ČR-AVIS, 2005. 32 s.
- BRIZGALOVÁ, L. *Vývoj vojenských výdajů a jejich vliv na veřejné finance*. Projekt VGA č. 2/2004. Brno: Univerzita obrany, 2006, 77 s.